

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Pozycja prawna wspólnika spółki komandytowej

Author: Klaudia Grzebiela

Citation style: Grzebiela Klaudia. (2018). Pozycja prawna wspólnika spółki komandytowej. "Kultura Bezpieczeństwa. Nauka - Praktyka - Refleksje" (2018), nr 31, s. 63-80. DOI: 10.5604/01.3001.0012.8594

Uznanie autorstwa - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

POZYCJA PRAWNA WSPÓLNIKA SPÓŁKI
KOMANDYTOWEJ
PARTNERS' OF A LIMITED PARTNERSHIP
LEGAL POSITION

Klaudia GRZEBIELA
Uniwersytet Śląski
Wydział Prawa i Administracji
Katedra Publicznego Prawa Gospodarczego

ABSTRACT:

The main purpose of this article is to present the role and position of partners in a limited partnership. The growing interest in choosing this organizational and legal form is due to its specificity. A limited partnership allows shaping the rights and obligations of the company's partners, who are divided into two groups: general partners and limited partners. The reason for different legal nature of these entities who are relative to each other should be noticed. Furthermore their liability for the company's liabilities is shaped differently, as well as the issue of running company's affairs and its representation. Currently a common type of limited partnership called Limited Liability Limited Partnerships (LLLP), wherein Limited Liability Company as a legal person becomes the general partner. This legal solution is beneficial for its partners. In doctrine is considered as an atypical legal company.

KEY WORDS:

limited partnership, business activity, Code of Commercial Partnerships and Companies, shareholders of the companies, general partner, limited partner

ABSTRAKT:

Zasadniczym celem niniejszego artykułu jest przedstawienie roli oraz pozycji wspólników spółki komandytowej. Rosnące zainteresowanie wyborem tej formy organizacyjno-prawnej wynika z jej specyfiki. Spółka komandytowa pozwala na kształtowanie praw oraz obowiązków wspólników spółki, którzy dzielą się na dwie grupy: komplementariuszy oraz komandytariuszy. Tworzony podział nie jest przypadkowy, wiąże się on bowiem ze zróżnicowanym charakterem prawnym tych podmiotów względem siebie. Inaczej kształtuje się ich odpowiedzialność za zobowiązania spółki, a także kwestia prowadzenia spraw spółki oraz jej reprezentacja. Obecnie często spotykanym rodzajem spółki komandytowej jest tzw. spółka z o.o. – spółka komandytowa, w której spółka z o.o. jako osoba prawna wchodzi w rolę komplementariusza. Takie rozwiązanie prawne stwarza dla wspólników spółki wiele korzyści. W doktrynie jest ona uznawana za nietypową spółkę komandytową.

SŁOWA KLUCZE:

spółka komandytowa, działalność gospodarcza, kodeks spółek handlowych, wspólnicy spółki, komplementariusz, komandytariusz

WSTĘP

Spółka komandytowa jest samodzielnym typem spółki handlowej, która w ustawie Kodeks spółek handlowych¹ znalazła miejsce w katalogu spółek osobowych, pomiędzy spółką partnerską (86–101 k.s.h.) a spółką komandytowo-akcyjną (art. 125–150 k.s.h.). Jej umiejscowienie nie jest przypadkowe, ponieważ wskazuje na jej złożony osobowo-kapitałowy charakter. Cechami wyróżniającymi spółki osobowe, do których zaliczamy spółkę komandytową, są m.in. trwałość składu osobowego wspólników, prawo i obowiązek prowadzenia, a także reprezentacji spraw spółki oraz brak osobowości prawnej. Będąca przedmiotem niniejszego opracowania spółka komandytowa w ostatnich latach stała się przedmiotem coraz większego zainteresowania. W 2017 r. liczba spółek wpisanych do rejestru REGON wzrosła o 19,5% w stosunku do roku ubiegłego. Biorąc pod uwagę wyniki prowadzonych statystyk, od 2008 r. liczba zarejestrowanych spółek systematycznie rośnie². Za

¹ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, Dz. U. 2017 r., poz. 1577 ze zm., w skrócie: k.s.h.

² Według stanu na koniec 2017 r. do rejestru REGON zostało wpisanych 30,7 tys. spółek komandytowych, czyli o 19,5% więcej niż w roku ubiegłym. Począwszy od 2008 r.,

przyczynę takiego stanu uznać należy specyfikę spółki komandytowej, która pozwala na połączenie interesów dwóch kategorii wspólników o odmienne ukształtowanej pozycji prawnej. Z uwagi na coraz częstszy wybór spółki komandytowej przez podmioty decydujące się na prowadzenie działalności gospodarczej przedmiotem niniejszego artykułu będzie omówienie roli i pozycji wspólników spółki komandytowej, sposób kształtowania się ich odpowiedzialności za zobowiązania spółki, a także kwestia prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacja³.

KOMPLEMENTARIUSZ A KOMANDYTARIUSZ – WSPÓLNICZY SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ

Spółka komandytowa może zostać założona przez co najmniej dwóch wspólników – komplementariusza i komandytariusza. Przepisy nie wskazują maksymalnej liczby, jaka jest niezbędna do powstania spółki. Jednakże dla jej prawidłowego funkcjonowania konieczne jest istnienie co najmniej jednego komplementariusza oraz co najmniej jednego komandytariusza⁴. W pewnych warunkach skład osobowy może ulegać zmianom, z tym zastrzeżeniem, że nie może spaść poniżej minimum. Jeżeli ze spółki ustąpią wszyscy komandytariusze bądź komplementariusze, spółka ulega rozwiązaniu. Wystąpienie wszystkich komandytariuszy oznacza przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną (zob. art. 22 § 1 k.s.h.)⁵. Podkreśla się, że liczba komandytariuszy powinna być relatywnie niewielka, w przeciwnym razie właściwszą formą organizacyjno-prawną byłaby spółka komandytowo-akcyjna. Ponadto nie jest dopuszczalne funkcjonowanie w spółce komandytowej jednej osoby będącej jednocześnie komplementariuszem

kiedy liczba zarejestrowanych spółek komandytowych wynosiła 3 737, ich liczba systematycznie rosła. W 2017 r. odnotowano 30 654 podmioty, które wybrały ten rodzaj formy prawnej, źródło: Główny Urząd Statystyczny, *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON*, 2017.

³ Przedstawiany temat został uprzednio poruszony w pracy dyplomowej autorki pt. *Spółka komandytowa jako forma prowadzenia działalności gospodarczej*, w której został wzbogacony o omówienie orzecznictwa Sądu Najwyższego i stanowiska doktryny. W ocenie autorki prezentowane zagadnienie jest warte poddania go analizie również w osobnym artykule.

⁴ K. Czajkowska-Matosiuk, *Prawo gospodarcze i spółek*, Warszawa 2011, s. 202.

⁵ A. Szumański, *Spółka komandytowa*, [w:] *Prawo spółek osobowych. System Prawa Prywatnego*, t. 16, A. Szajkowski (red.), Warszawa 2016, s. 1168; J. Szwaja, B. Miaka, *Spółka komandytowa*, [w:] S. Sołtyński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, *Kodeks spółek handlowych*, t. 1: *Komentarz do art. 1–150*, Warszawa 2012, s. 826.

i komandytariuszem. Natura spółki komandytowej wyklucza również jej jednoosobowy charakter, tworzenie bowiem jednoosobowej spółki komandytowej byłoby pozbawione jakiegokolwiek sensu gospodarczego⁶.

Uznaje się, że skład osobowy spółki komandytowej jest co do zasady trwały, a jego zmiana następuje w drodze zmiany umowy spółki. Zmiana umowy wymagana jest także w celu zmiany charakteru prawnego współnika z komplementariusza na komandytariusza bądź odwrotnie. Dla dokonania zmian w treści umowy spółki komandytowej niezbędna jest zgoda wyrażona przez wszystkich współników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej (art. 9 k.s.h.)⁷. Spółka komandytowa zgodnie z art. 109 § 1 k.s.h. powstaje w momencie wpisu do rejestru przedsiębiorców. Wpis ten ma więc charakter konstytutywny. Z chwilą wpisu spółka staje się przedsiębiorcą, nie jest ona już osobą prawną lecz podmiotem prawa⁸.

Przystąpienie współnika do spółki komandytowej musi wyrażać się w bezwarunkowym podpisaniu umowy. Treść umowy spółki komandytowej reguluje art. 105 k.s.h. Umowa spółki komandytowej stanowi umowę nazwaną i należy do klasy czynności prawnych określonych w art. 3 k.s.h. zbiorczym mianem „umowa spółki handlowej”. Umowa spółki komandytowej powinna mieć formę aktu notarialnego (art. 106 k.s.h.). Powyższy wymóg jest podyktowany ochroną inwestorów pasywnych spółki (komandytariuszy), którzy, co do zasady, nie mają prawa prowadzenia spraw spółki bądź jej reprezentowania. Wspólnicy mogą zawrzeć w umowie spółki komandytowej dodatkowe postanowienia zgodnie z zasadą swobody umów z art. 353¹ k.c.⁹ w zw. z art. 2 k.s.h.¹⁰.

Przechodząc do charakterystyki pierwszej grupy współników spółki komandytowej, wskazać należy, że komplementariusz jest współnikiem odpowiadającym wobec wierzycieli spółki bez ograniczenia. Jego pozycja prawna odpowiada sytuacji współnika spółki osobowej. Za pełnione w spółce funkcje, takie jak reprezentowanie spółki oraz prowadzenie jej spraw, nie otrzymuje dodatkowego wynagrodzenia. Zakres jego uprawnień można wywieść z art. 103 k.s.h. oraz art. 117 k.s.h. i art. 121 § 1 i 2

⁶ A. Szumański, *Spółka...*, op. cit., s. 1169, 1174.

⁷ J. Szwaja, B. Mika, *Spółka...*, op. cit., s. 833.

⁸ T. Iwanek, *Elementarny kurs prawa spółek*, Warszawa 2004, s. 74.

⁹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 1025, w skrócie: k.c.

¹⁰ A. Szumański, *Spółka...*, op. cit., s. 1180.

k.s.h.¹¹. Przechodząc do kwestii podmiotowości, komplementariuszem może być tylko osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Tym samym komplementariuszem nie może być osoba nieletnia lub ubezwłasnowolniona całkowicie, gdyż za ten podmiot działa ustanowiony przedstawiciel ustawowy. Wątpliwości wzbudza sposób działania osoby o ograniczonej zdolności do czynności prawnych. W przypadku bowiem czynności prawnej polegającej na zaciąganiu zobowiązań lub rozporządzaniu swoim prawem każdorazowo potrzebuje ona zgody przedstawiciela ustawowego. Tym samym poszczególne czynności w imieniu spółki wiązałyby się z koniecznością uzyskania takiej zgody, co w konsekwencji mogłoby znacznie utrudnić prowadzenie spraw spółki¹².

Wątpliwości przysparza również osoba małoletniego spadkobiercy zmarłego komplementariusza. Nie można mu odmówić statusu komplementariusza z powodu braku lub ograniczenia zdolności do czynności prawnych, gdyż nie wpływa to na wartość majątku osobistego małoletniego spadkobiercy zmarłego komplementariusza odziedziczony po spadkodawcy, który swym majątkiem odpowiada za zobowiązania spółki, szczególnie gdy jest jedynym komplementariuszem. W takim przypadku wskazane jest zawarcie z przedstawicielem ustawowym osoby będącej jedynym komplementariuszem – do czasu uzyskania przez nią pełnej zdolności do czynności prawnej – umowy o zarządzanie przedsiębiorstwem spółki. Jeżeli istnieją jeszcze inni komplementariusze posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, kwestię prowadzenia oraz reprezentacji spraw spółki należy rozstrzygnąć z oparciem o przepisy art. 117 k.s.h. i art. 39–40 k.s.h. w zw. z art. 103 § 1 k.s.h. i art. 121 k.s.h.¹³.

Komplementariuszem może być również osoba prawna, która działa przez swoje organy zgodnie z art. 38 k.c.¹⁴. Wskazać tu można spółki kapitałowe, w polskim prawie wedle Kodeksu spółek handlowych do tej kategorii należą spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (w skrócie: spółka z o.o.) oraz spółka akcyjna. Najczęściej w roli komplementariusza spółki komandytowej występuje spółka z o.o., charakteryzująca się małą liczbą wspólników, między którymi wytwarza się więź osobowa. W ramach zawiązanej spółki komandytowej z udziałem spółki z o.o. komplementa-

¹¹ J. Szwejca, B. Mika, *Spółka...*, op. cit., s. 826.

¹² Ibidem, s. 826–827.

¹³ A. Szumański, *Spółka...*, op. cit., s. 1171.

¹⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, op. cit.

riusze jako wspólnicy spółki z o.o. są zarazem komandytariuszami spółki komandytowej. W konsekwencji umożliwia to komplementariuszom ograniczenie swojej odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki, gdyż komplementariuszem jest spółka z o.o., czyli spółka, w której wspólnicy nie odpowiadają majątkiem osobistym za zobowiązania spółki¹⁵. Zagadnienie to zostało szerzej przedstawione w dalszej części artykułu.

Drugą grupę wspólników spółki komandytowej stanowią komandytariusze. Ich podmiotowość prawna powinna być oceniana według zasad ogólnych. Komandytariuszem może być osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. W odróżnieniu od komplementariusza komandytariusz ponosi ograniczoną odpowiedzialność wobec wierzycieli spółki, tj. za zobowiązania spółki odpowiada tylko do wysokości sumy komandytowej. Jego odpowiedzialność jest subsydiarna i solidarna z pozostałym wspólnikami i ze spółką. Komandytariusz może być osobą fizyczną, także tą nieposiadającą zdolności do czynności prawnych (za którą działa przedstawiciel ustawowy) lub osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych (może działać sama lecz przy podejmowaniu czynności prawnych zobowiązujących bądź rozporządzających potrzebna jest zgoda przedstawiciela ustawowego). Podobnie jak w przypadku komplementariusza komandytariuszem może być spółka kapitałowa, przedsiębiorstwo państwowe, spółdzielnia lub gmina. Status komandytariusza może uzyskać inna osobowa spółka handlowa, nie wyłączając innej spółki komandytowej, która posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych. Komandytariuszem nie może być natomiast spółka cywilna, co nie jest wykluczone dla jej wspólników¹⁶.

Według dawnego Kodeksu handlowego¹⁷ komandytariusza nie uznawano za kupca z uwagi na fakt, że nie był on podmiotem prowadzącym przedsiębiorstwo. Uważano zatem, że nie posiada tzw. zdolności upadłościowej¹⁸. Obecnie obowiązujące regulacje¹⁹ także wskazują, że komandy-

¹⁵ A. Szumański, *Spółka...*, op. cit., s. 1171–1172.

¹⁶ Ibidem, s. 1174; J. Szwaja, B. Mika, *Spółka...*, op. cit., s. 828–829.

¹⁷ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. Kodeks handlowy, Dz. U. 1934 r. nr 57, poz. 502.

¹⁸ Zob. M. Allerhand, *Kodeks handlowy. Komentarz*, Lwów 1935, s. 255; D. Altman, *Czy może być ogłoszona upadłość wspólnika komandytowego?*, „Polski Proces Cywilny” 1935, nr 19, s. 600.

¹⁹ Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, Dz. U. z 2017 r., poz. 2344 ze zm., w skrócie: u.pr.up.

tariusz nie jest przedsiębiorcą²⁰. Z regulacji art. 5 ust. 2 u.pr.up. wynika, iż przepisy tej ustawy stosuje się m.in. do wspólników osobowych spółek handlowych ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swym majątkiem. W praktyce oznacza to, iż do komandytariusza, który odpowiada za długi spółki (tylko do wysokości sumy komandytowej), przytoczony przepis nie znajduje zastosowania. Reasumując, komandytariusz został pozbawiony zdolności upadłościowej²¹.

Biorąc pod uwagę przepis art. 121 § 1 k.s.h., komandytariusz nie musi powstrzymywać się od działalności niezgodnej z interesami spółki, dozwolone jest, aby bez zgody pozostałych wspólników spółki komandytowej zajmował się interesami konkurencyjnymi w stosunku do spółki. Co więcej, podjęcie działalności konkurencyjnej lub sprzecznej z interesami spółki nie narazi go na odpowiedzialność wobec spółki. Przedstawione okoliczności mogą wystąpić wyłącznie wtedy, gdy komandytariusz nie ma prawa ani do prowadzenia spraw spółki, ani do jej reprezentacji. Inną kwestią, którą należy poddać pod rozwagę, jest obowiązek lojalności komandytariusza wobec spółki komandytowej, który można wyprowadzić z istoty pełnomocnictwa (z art. 108 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h.). Obowiązek lojalności komandytariusza względem spółki, kiedy powierzono mu z mocy umowy spółki prowadzenie jej spraw, znajduje uzasadnienie w okoliczności, w której komandytariusz posiada w spółce pozycję podobną do komplementariusza, w stosunku do którego obowiązek lojalności względem spółki jest bezsporny. W rzeczywistości mogą pojawić się sytuacje konfliktowe pomiędzy interesem komandytariusza a interesem spółki, pomimo iż nie prowadzi on z reguły spraw spółki i nie jest jej pełnomocnikiem. Komandytariusz, korzystając z przysługującego mu prawa weta (art. 121 § 2 k.s.h.), ma uprawnienie do zablokowania podjęcia intratnej dla spółki decyzji, która nie już tak korzystna z perspektywy jego osobistego interesu. Pod rozwagę należy poddać kwestię lojalności komandytariusza względem spółki. Od strony prawnej będzie to możliwe wyłącznie w drodze nałożenia obowiązku lojalności w umowie spółki²².

Co do zasady prawa komandytariusza do wykonywania kontroli nad spółką ulegają ograniczeniu. Uprawnienia do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacji na zewnątrz przypadają bowiem wyłącznie komplemen-

²⁰ Por. art. 1 ust. 1 oraz art. 5 ust. 1 i 2 u.pr.up. w zw. z art. 43¹ k.c.

²¹ J. Szwaja, B. Mika, *Spółka...*, op. cit., s. 829.

²² A. Szumański, *Spółka...*, op. cit., s. 1175.

tariuszowi. Niemniej jednak w zależności od wybranego modelu spółki komandytowej: klasycznego, pośredniego czy dynamicznego, uprawnienia komandytariusza w spółce będą ulegały modyfikacjom²³.

Obowiązek wniesienia wkładu do spółki spoczywa na każdym wspólniku, co wynika z art. 3 k.s.h., odnoszącego się do wszystkich spółek handlowych, oraz z przepisów odnoszących się do spółki komandytowej. Wkład komplementariusza może polegać na przeniesieniu obciążenia własności rzeczy lub innych praw oraz na dokonaniu innych świadczeń na rzecz spółki. Przedmiotem wkładu mogą być: kwota pieniężna, papiery wartościowe, prawo własności rzeczy ruchomych i nieruchomości, prawo własności intelektualnej, ustanowienie przez wspólnika na rzecz spółki prawa użytkowania lub najmu rzeczy, wierzytelność, którą wspólnik przelewa na spółkę, usługi świadczone w sposób ciągły lub przez czas oznaczony lub nieoznaczony albo jednorazowo. Kwestię wkładu komandytariusza reguluje art. 107 § 1 k.s.h., z którego wynika, iż przedmiotem wkładu mogą być np. świadczenia niepieniężne. Jednakże jego § 2 ogranicza przedmiot tych świadczeń wskazując, że zobowiązanie do wykonania pracy lub świadczenia usług na rzecz spółki oraz wynagrodzenie za usługi świadczone przy powstaniu spółki nie mogą stanowić wkładu komandytariusza do spółki, chyba że wartość innych jego wkładów do spółki nie jest niższa od wysokości sumy komandytowej. Wniesienie wkładu wyższego lub równego sumie komandytowej powoduje wyłączenie odpowiedzialności osobistej komandytariusza. Do wkładu komandytariusza zastosowanie mają przepis art. 103 k.s.h. oraz odpowiednio art. 48 i 49 k.s.h.²⁴.

PROWADZENIE SPRAW SPÓŁKI I JEJ REPREZENTACJA PRZEZ WSPÓLNIKÓW SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ

Właściwe uregulowanie kwestii związanych z prowadzeniem spraw spółki komandytowej oraz jej reprezentacją jest niezwykle istotne dla jej prawidłowego funkcjonowania w obrocie gospodarczym oraz zgodnych relacji pomiędzy jej wspólnikami. Przepisy o prowadzeniu spraw spółki w przypadku spółek komandytowych nabierają szczególnego znaczenia ze względu

²³ Zob. A. Kidyba, *Handlowe spółki osobowe*, Warszawa 2013, s. 333–334; K. Grzebiela, *Spółka komandytowa jako optymalna forma prowadzenia działalności gospodarczej*, „Security, Economy & Law” 2018, nr 2 (artykuł przyjęty do druku).

²⁴ J. Szewajka, B. Mika, *Spółka...*, op. cit., s. 830–831.

na wzrost liczby funkcjonujących w ten sposób przedsiębiorstw²⁵. W znaczeniu słownikowym „prowadzenie spraw spółki” oznacza „zarządzanie, rządywanie, zawiadywanie, zajmowanie się (czymś), przewodzenie (czemuś), stanie na czele (czegoś), sprawowanie nadzoru (nad czymś)”²⁶. Termin „prowadzenie spraw” jest powszechnie spotykany w prawie spółek i dotyczy wewnętrznej sfery stosunków spółki. Wykonywane czynności nie dotyczą wówczas relacji zewnętrznych, tj. z osobami trzecimi. Do grupy skupiającej ww. czynności należy zaliczyć: czynności faktyczne, organizatorskie oraz planistyczne, aczkolwiek z zakresu znaczeniowego omawianego terminu nie można całkowicie wyłączyć czynności prawnych, jeżeli nie wiążą się one wyraźnie ze stosunkami z osobami trzecimi²⁷.

Prowadzenie spraw spółki komandytowej uregulowane zostało w art. 121 k.s.h., zgodnie z którym prowadzenie spraw spółki należy zasadniczo do wspólników o statusie komplementariusza. Komandytariusz nie ma takiego prawa ani tym bardziej obowiązku. Jednakże w drodze umowy spółki możliwym jest przyznanie niektórym bądź wszystkim komandytariuszom prawa prowadzenia spraw spółki²⁸.

Na podstawie powyższego widoczne jest założenie, które legło u podstaw konstrukcji spółki komandytowej. Stanowi ono, że wspólnikami aktywnymi w zakresie prowadzenia zwykłych czynności spółki są komplementariusze, natomiast wspólnicy pasywni, czyli komandytariusze, powinni stanowić swego rodzaju gwarant zdolności pokrycia zobowiązań spółki. Z uwagi na brak odniesień ustawowych problemu nastęrcza zdefiniowanie „zwykłych czynności spółki komandytowej”. Dla prawidłowego ich ustalenia konieczne jest posłużenie się orzecznictwem Sądu Najwyższego, które na gruncie spółki cywilnej zasadnie przyjmuje, iż przy rozstrzygnięciu, czy konkretna czynność prawna należy bądź też nie do zwykłych czynności spółki cywilnej, trzeba mieć na względzie okoliczności danego przypadku, a w szczególności cel i determinowany nim rodzaj działalności spółki, przynależność ocenianej czynności do tego rodzaju działalności, a także jej doniosłość z punktu widzenia rozmiaru owej

²⁵ M. Bieniak, *Prowadzenie spraw spółki komandytowej*, „Monitor Prawniczy” 2002, nr 19, s. 878–879.

²⁶ D. Latoń, A. Latusek, R. Tokarczyk, *Praktyczny słownik wyrazowi zwrotów bliskoznacznych*, Kraków 2003, s. 192.

²⁷ M. Bieniak, *Prowadzenie...*, op. cit., s. 878–879.

²⁸ M. Rodzynkiewicz, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, LEX 2018.

działalności²⁹. Na podstawie powyższego można uznać, że przez zwykłe czynności należy rozumieć czynności, które należą do codziennej działalności spółki. Zgodnie z art. 121 § 1 k.s.h. komandytariusz może posiadać prawo prowadzenia spraw spółki, o ile takie uprawnienie zostanie zawarte w umowie spółki komandytowej. Z mocy przepisu 121 § 2 k.s.h. prawo takie komandytariusz posiada w przypadku czynności przekraczających zakres zwykłych czynności. Jednakże przepis ten posiada charakter dyspozytywny, a więc komandytariusz może nie uczestniczyć w prowadzeniu spraw spółki. W sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności spółki wymagana jest zgoda wszystkich komplementariuszy oraz komandytariuszy, choć w drodze umowy kwestia ta może zostać uregulowana odmiennie³⁰. Do osoby komandytariusza prowadzącego sprawy spółki zastosowanie znajdują art. 39 k.s.h., art. 43 k.s.h., art. 45–46 k.s.h. w zw. z art. 103 k.s.h.³¹.

Odnosząc się do kwestii reprezentacji spółki, termin „reprezentacja spółki” jest ściśle powiązany z pojęciem „prowadzenia spraw spółki”. Używany jest on w odniesieniu do zewnętrznej sfery aktywności spółki. Definicja „reprezentacji” spółki dotyczy stosunków, które swym zasięgiem obejmują czynności prawne powodujące skutki na zewnątrz³². Art. 117 k.s.h. stanowi uprawnienia dla komplementariuszy do reprezentowania spółki, o ile nie zostali oni pozbawieni tego prawa z mocy umowy albo prawomocnego orzeczenia sądu. Ponoszą oni bowiem nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki. Do prawa reprezentacji, z mocy odesłania do przepisów o spółce jawnej, zastosowanie znajdzie również art. 29 i 30 k.s.h. Prawo reprezentowania zawiera uprawnienie do dokonywania czynności sądowych oraz pozasądowych spółki. Wspólnicy w umowie spółki mogą pozbawić komplementariusza prawa reprezentowania spółki lub sformułować inne zasady reprezentacji, np. że reprezentować spółkę może kilku komplementariuszy łącznie lub komplementariusz łącznie z prokurentem. W przypadku zawarcia umowy pierwotnej komplemen-

²⁹ Wyrok SN z dnia 5 czerwca 1997 r., I CKN 70/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 179, LEX 30912.

³⁰ J.P. Naworski, *Relacje między stosunkami wewnętrznymi i zewnętrznymi w spółce komandytowej*, „Monitor Prawniczy” 2008, nr 12, s. 626.

³¹ A. Witosz, *Uzyskanie statusu komplementariusza przez jedyne komandytariusza w spółce komandytowej*, „Prawo Spółek” 2007, nr 10, s. 6.

³² M. Bieniak, *Reprezentacja spółki komandytowej*, „Monitor Prawniczy” 2002, nr 6, s. 251–252.

tariusz musi zgodzić się na pozbawienie go prawa do reprezentowania spółki. Jeżeli w umowie spółki komandytowej przyjęta zostałaby zasada, zgodnie z którą zmiana umowy spółki jest dopuszczalna większością głosów, zmiana polegająca na pozbawieniu prawa do reprezentacji nie wymaga już jego akceptacji. Może on żądać wówczas rozwiązania spółki przez sąd lub wystąpić ze spółki. Komplementariusz może zostać również pozbawiony prawa reprezentowania spółki w drodze orzeczenia sądu, przy czym w odróżnieniu od art. 30 § 2 k.s.h nawet w sytuacji, kiedy nie zachodzą ważne powody³³.

Jak wynika z powyższego, komandytariusz nie posiada ustawowego prawa do występowania w imieniu spółki. Może ją jednak reprezentować jako pełnomocnik, w tym celu dopuszczalne jest udzielenie mu zarówno prokury, jak i trzech rodzajów pełnomocnictw: ogólnego, rodzajowego oraz do poszczególnych czynności. Prokura, jako szczególny rodzaj pełnomocnictwa, upoważnia do dokonywania czynności sądowych i pozasądowych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Jest ona skuteczna również wobec osób trzecich i nie może zostać wobec nich ograniczona. Prokurentem może być osoba fizyczna o pełnej zdolności do czynności prawnych. Prokura nie może zostać przeniesiona, ale może być w każdym momencie odwołana. Pod rygorem nieważności winna zostać udzielona pisemnie. Na przedsiębiorcy spoczywa obowiązek zgłoszenia udzielenia prokury lub jej wygaśnięcia. Pełnomocnictwa komandytariuszowi lub innej osobie może udzielić każdy komplementariusz, z wyłączeniem komplementariusza pozbawionego prawa reprezentowania spółki. Pełnomocnictwo udzielone komandytariuszowi powinno spełniać wymogi formalne określone w art. 99 k.c.³⁴. Komandytariusz jest obowiązany do okazywania kontrahentowi pełnomocnictwa lub prokury, jeśli dokonuje czynności prawnej w imieniu spółki. Niepoinformowanie kontrahenta w wyraźny sposób, że występuje jako pełnomocnik spółki, rodzi odpowiedzialność za wynik czynności dokonanej względem osób trzecich. Komandytariusz odpowiada w sposób nieograniczony za dokonanie czynności bez umocowania bądź z przekroczeniem zakresu. Ważność podejmowanych decyzji, jeśli mają one charakter dwustronny, zależy od potwierdzenia tej czynno-

³³ A. Kidyba, *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych* (Dz.U.00.94.1037), LEX 2018.

³⁴ Por. L. Moskwa, *Spółka komandytowa*, [w:] *Prawo spółek handlowych, podręcznik akademicki*, A. Koch, J. Napierała (red.), Warszawa 2015, s. 232; K. Czajkowska-Matosiuk, *Prawo...*, op. cit., s. 213–214.

ści przez spółkę. Potwierdzenie takie dokonane przez uprawnionego do reprezentowania spółki komplementariusza powoduje, że umowa staje się ważna od początku. W przypadku czynności jednostronnej czynność taką należy uznać za nieważną³⁵.

Odrębnym zagadnieniem jest udzielenie pełnomocnictwa (prokury) komplementariuszowi. W odróżnieniu od komandytariusza posiadającego uprawnienia wskazane *expressis verbis* w art. 118 § 1 k.s.h. ustawa nie reguluje kwestii dopuszczalności udzielenia mu pełnomocnictwa. Kluczowa jest uchwała Sądu Najwyższego z 23 sierpnia 2006 r. W wydanym orzeczeniu Sąd Najwyższy uznał, iż członek zarządu spółki z o.o. upoważniony umową spółki do jej reprezentowania wspólnie z drugim członkiem zarządu może być ustanowiony pełnomocnikiem do poszczególnych czynności³⁶. Sąd Najwyższy skupił się na spółce z o.o., co było wynikiem zadanego pytania prawnego, ale uchwała i powołane argumenty odnoszą się również do spółek osobowych, w tym do komplementariusza spółki komandytowej w sytuacji przyjęcia w umowie spółki wymogu reprezentacji łącznej komplementariuszy. W wypadku jednoosobowej reprezentacji spółki przez komplementariusza nieudzielenie mu pełnomocnictwa byłoby bezzasadne ze względu na nieograniczony zakres jego umocowania³⁷.

WSPÓLNICY SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ Z UDZIAŁEM SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Szczególnym rodzajem spółki komandytowej jest spółka z o.o. – spółka komandytowa (w skrócie: spółka z o.o. – spółka k.). Specyfika tego tworu jest związana z występowaniem w roli komplementariusza spółki z o.o. Jest on kombinacją właściwości spółek osobowych i kapitałowych w ramach jednej formy organizacyjno-prawnej. Przedstawiona forma zyskała na znaczeniu w krajach zachodnich, takich jak Niemcy³⁸, Austria, Belgia oraz

³⁵ Por. art. 109¹ – 109⁹ k.c.; E.M. Jokieli, [w:] B. Jasinkiewicz, E.M. Jokieli, R. Kowalkowski, Z. Koźma, A. Lesiak, A. Lewandowski, M. Ożóg, *Kodeks spółek handlowych, Komentarz*, Z. Koźma, M. Ożóg (red.), Gdańsk 2010, s. 185.

³⁶ Uchwała SN z dnia 23 sierpnia 2006 r., III CZP 68/06, OSNC 2007, nr 6, poz. 82, LEX 190509.

³⁷ J.P. Naworski, [w:] J.P. Naworski, R. Potrzezecz, T. Siemiątkowski, K. Strzelczyk, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Tytuł I. Przepisy ogólne. Tytuł II. Spółki osobowe*, t. 1, T. Siemiątkowski, R. Potrzezecz (red.), Warszawa 2010, s. 566.

³⁸ Najwyższy Bawarski Sąd Krajowy w orzeczeniu z dnia 16 lutego 1912 r. uznał, że spółka komandytowa z udziałem spółki z o.o. jako komplementariuszem jest dopuszczalną

Dania³⁹. W Szwajcarii ustawodawca ograniczył krąg komplementariuszy wyłącznie do osób fizycznych⁴⁰. W praktyce można spotkać się z wieloma odmianami spółki z o.o. – spółki k.⁴¹. Doktryna wskazuje, iż dalszym krokiem w kierunku doskonalenia i rozwoju prawa spółek będzie mieszanie się ich podstawowych typów ze sobą nawzajem. Na przykładzie spółki z o.o. – spółki k. widoczne jest połączenie dwóch typów spółek w jedną, przy czym żadna z nich nie traci swojej niezależności. Określone to zostało mianem „mieszanki poszczególnych typów spółek”. Według A. Kidyby spółka z o.o. – spółka k. jest nietypową spółką komandytową, proponuje on pojęcie atypowości spółki, która według niego „oznacza wykorzystanie przepisów prawa do tworzenia konstrukcji bezpośrednio nie mieszczących się w określonym, klasycznym modelu spółki”⁴². Połączenie spółki z o.o. i spółki komandytowej zmierza w kierunku organizacji jednego przedsiębiorstwa prowadzonego przez spółkę komandytową. Trzeba zaznaczyć, iż „połączenie” nie jest równoznaczne z „łączeniem się” w myśl art. 491–527 k.s.h. Niezależnie od liczby wspólników, rodzaju tych podmiotów (osoby fizyczne, osoby prawne) oraz liczby elementów przypisanych do cech spółek kapitałowych – w dalszym ciągu będzie to spółka osobowa. Spółka z o.o. – spółka k. jest podtypem spółki komandytowej i pozostaje ona w zgodzie z zasadą *numerus clausus*, która stanowi o zamkniętym katalogu spółek. Ta forma organizacyjno-prawna pozwala łączyć zalety spółek osobowych

formą prowadzenia działalności gospodarczej. Więcej: T. Liebscher, [w:] H. Sudhoff, *GmbH & Co. KG*, Monachium 2005, s. 3 i n.

³⁹ Zob. T. Mueller-Thuns, [w:] M. Hesselmann, B. Tillmann, T. Mueller-Thuns, *Handbuch der GmbH & Co. KG. Gesellschaftsrecht, Steuerrecht*, Kolonia 2005, s. 17.

⁴⁰ M. Piotrowska, *Atuty spółki komandytowej z udziałem spółki z o.o. jako komplementariuszem*, „Prawo Spółek” 2009, nr 4, s. 2.

⁴¹ Wyróżniamy różne odmiany, w tym tzw. czystą, będącą odmianą spółki z o.o. – spółki k., która charakteryzuje się podmiotową identycznością komandytariuszy oraz wspólników spółki z o.o. Spotykana jest odmiana „nieczysta”, nieposiadająca wspomnianej identyczności. Należy wymienić jednoosobową spółkę z o.o. – spółkę k., w której jedyny wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. jest także jedynym komplementariuszem. Ostatecznie wyróżnia się także odmianę jednolitą powstającą w konsekwencji nabycia wszystkich udziałów swojego komplementariusza spółki z o.o. przez spółkę komandytową – co jest przedmiotem dyskusji w doktrynie (zob. M. Sochański, *Niedopuszczalność formy jednolitej spółki z o.o. – spółki komandytowej*, „Prawo Spółek” 2010, nr 10, s. 52).

⁴² A. Kidyba, *Atypowe spółki handlowe*, Kraków 2001, s. 11.

z zaletami spółek kapitałowych, dając możliwość pozbycia się „szkodliwych” elementów z każdej z tych spółek⁴³.

Najczęściej występującą w roli komplementariusza w spółce komandytowej jest spółka z o.o. Utworzenie spółki komandytowej z udziałem spółki z o.o. umożliwia ograniczenie odpowiedzialności osobistej osób fizycznych w niej uczestniczących. Odpowiedzialność nieograniczoną ponosi wówczas spółka z o.o. jako komplementariusz, a nie jej wspólnicy. Komandytariusze z kolei odpowiadają za zobowiązania spółki wyłącznie do wysokości sumy komandytowej, są wolni od tej odpowiedzialności w granicach wniesionego do spółki wkładu. Tym samym, jeżeli osobą prawną będzie spółka z o.o. utworzona z minimalnym kapitałem zakładowym, jej rzeczywisty walor odpowiedzialności będzie dość iluzoryczny wobec ewentualnych wierzycieli⁴⁴.

Spółka z o.o. – spółka k. pozwala wyeliminować zjawisko podwójnego opodatkowania typowego dla spółek komandytowych. Ponadto dużą zaletą omawianej spółki jest możliwość powierzenia zarządzania tą spółką osobom trzecim spoza grona wspólników, dzięki czemu spółka ta może być zarządzana w sposób profesjonalny⁴⁵. W przypadku, gdy komplementariuszem jest jednoosobowa spółka z o.o., której jedynym wspólnikiem jest komandytariusz, w rezultacie *de facto* (ale nie *de jure*) tworzy się jednoosobowa spółka komandytowa⁴⁶.

Należy zauważyć, że spółka komandytowa umożliwia większą niż spółka z o.o. swobodę dostosowania struktury wewnętrznej spółki do potrzeb wspólników. Inaczej kształtuje się reprezentacja spółki, w której komplementariuszem jest osoba prawna. W odróżnieniu bowiem od osoby fizycznej, która jako osoba reprezentująca spółkę jest jej przedstawicielem ustawowym, przy osobie prawnej mającej pozycję reprezentującego spółkę komplementariusza dochodzi do nakładania się na reprezentację w postaci przedstawiciela ustawowego reprezentacji przez organ. Tworzy się zatem piętrowy układ reprezentacji. Spółkę komandytową reprezentuje komplementariusz (jako przedstawiciel ustawowy), zaś komplementa-

⁴³ M. Piotrowska, *Atuty...*, op. cit., s. 3.

⁴⁴ A. Kappes, *Spółka komandytowa*, A. Kidyba (red. nauk.), Warszawa 2014, s. 35.

⁴⁵ M. Piotrowska, *Odpowiedzialność cywilna komplementariusza będącego spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członków jej zarządu w spółce komandytowej – zagadnienia wybrane*, „Wrocławskie Studia Erazmiańskie. Zeszyty Studenckie = Studia Erasmianna Wratislaviensia. Acta Studentium” 2009, nr 2, s. 220–221.

⁴⁶ A. Kappes, *Spółka...*, s. 34–35.

riusza i całą spółkę komandytową – zarząd osoby prawnej. Jeżeli w skład zarządu komplementariusza wchodzi komandytariusze, to wówczas oni będą reprezentowali spółkę, mimo że nie przysługuje im ustawowe prawo reprezentacji. W ostateczności reprezentować spółkę mogą wyłącznie jako pełnomocnicy (prokurenci). Sytuacja kształtuje się podobnie w zakresie prowadzenia spraw spółki. Komandytariusze wchodzący w skład zarządu komplementariusza prowadzą sprawy spółki komandytowej pomimo braku takiego uprawnienia w ustawie lub w umowie. Prowadząc sprawy spółki, dokonują tego nie jako komandytariusze, lecz jako wykonawcy ustawowych uprawnień komplementariusza⁴⁷.

Wątpliwości budziło zastosowanie przepisu art. 210 k.s.h. oraz 379 k.s.h. w odniesieniu do zawierania przez spółkę komandytową reprezentowaną przez jej komplementariusza będącego spółką kapitałową umów z członkami zarządu tej spółki kapitałowej. W celu poszerzenia tematyki omawianego rozdziału należy przytoczyć wyrok z 11 grudnia 2015 r.⁴⁸, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, iż nie jest dopuszczalne stosowanie art. 210 k.s.h. do spółek komandytowych. Nie ma bowiem wymaganej podstawy ustawowej do odpowiedniego stosowania art. 210 k.s.h. W orzeczeniu tym sąd orzekł, iż nie ma przeszkód do zawarcia umowy pomiędzy spółką komandytową a członkiem zarządu jej komplementariusza będącego spółką kapitałową bez stosowania ograniczeń w zakresie reprezentacji spółki przewidzianych w art. 210 k.s.h. oraz art. 379 k.s.h.

PODSUMOWANIE

Spółka komandytowa jest coraz częściej wybieraną formą organizacyjno-prawną. Konstrukcja omawianej spółki pozwala na zaangażowanie interesów wspólników o odmiennie ukształtowanej pozycji prawnej w spółce. Dwie kategorie wspólników tworzących spółkę, tj. komplementariusza oraz komandytariusza, charakteryzuje inny rozkład ról i funkcji, jakie pełnią w spółce komandytowej. Pierwszy z nich uznawany jest za wspólnika aktywnego – odpowiedzialnego za prowadzenie spraw spółki oraz jej reprezentację, przy czym ustawodawca przypisał mu nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki. Udział drugiego ze wspólników ma charakter pasywny, w zasadzie nie prowadzi on spraw spółki oraz jej nie reprezentuje, jednakże posiada ograniczoną odpowiedzialność za jej zobowiązania. Specyfika

⁴⁷ Ibidem.

⁴⁸ Wyrok SN z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZSK 12/15, niepubl.

spółki komandytowej pozwala na tworzenie jej nietypowych odmian, jak np. spółka komandytowa z udziałem spółki z o.o., co umożliwia dowolne kształtowanie roli i odpowiedzialności wspólników. Biorąc pod uwagę przewidziane rozwiązania oraz możliwości ich modyfikacji, nie sposób nie docenić walorów spółki komandytowej dla podmiotów chcących prowadzić działalność gospodarczą.

LITERATURA:

1. Allerhand M., *Kodeks handlowy. Komentarz*, Lwów 1935.
2. Altman D., *Czy może być ogłoszona upadłość wspólnika komandytowego?*, „Polski Proces Cywilny” 1935, nr 19.
3. Bieniak M., *Prowadzenie spraw spółki komandytowej*, „Monitor Prawniczy” 2002, nr 19.
4. Bieniak M., *Reprezentacja spółki komandytowej*, „Monitor Prawniczy” 2002, nr 6.
5. Czajkowska-Matosiuk K., *Prawo gospodarcze i spółek*, Warszawa 2011.
6. Główny Urząd Statystyczny, *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON*, 2017.
7. Grzebiela K., *Spółka komandytowa jako optymalna forma prowadzenia działalności gospodarczej*, „Security, Economy & Law” 2018, nr 2 (artykuł przyjęty do druku).
8. Iwanek T., *Elementarny kurs prawa spółek*, Warszawa 2004.
9. Jokiel E.M., [w:] B. Jasinkiewicz, E.M. Jokiel, R. Kowalkowski, Z. Koźma, A. Lesiak, A. Lewandowski, M. Ożóg, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Z. Koźma, M. Ożóg (red.), Gdańsk 2010.
10. Kappes A., *Spółka komandytowa*, A. Kidyba (red. nauk.), Warszawa 2014.
11. Kidyba A., *Atypowe spółki handlowe*, Kraków 2001.
12. Kidyba A., *Handlowe spółki osobowe*, Warszawa 2013.
13. Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U.00.94.1037)*, LEX 2018.
14. Latoń D., Latusek A., Tokarczyk R., *Praktyczny słownik wyrazowi zwrotów bliskoznacznych*, Kraków 2003.
15. Liebscher T., [w:] H. Sudhoff, *GmbH & Co. KG*, Monachium 2005.
16. Moskwa L., *Spółka komandytowa*, [w:] *Prawo spółek handlowych, podręcznik akademicki*, A. Koch, J. Napierała (red.), Warszawa 2015.
17. Mueller-Thuns T., [w:] M. Hesselmann, B. Tillmann, T. Mueller-Thuns, *Handbuch der GmbH & Co. KG. Gesellschaftsrecht, Steuerrecht*, Kolonia 2005.

18. Naworski J.P., *Komentarz do art. 117 k.s.h.*, [w:] J.P. Naworski, R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, K. Strzelczyk, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Tytuł I. Przepisy ogólne. Tytuł II. Spółki osobowe*, t. 1, T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz (red.), Warszawa 2010.
 19. Naworski J.P., *Relacje między stosunkami wewnętrznymi i zewnętrznymi w spółce komandytowej*, „Monitor Prawniczy” 2008, nr 12.
 20. Piotrowska M., *Atuty spółki komandytowej z udziałem spółki z o.o. jako komplementariuszem*, „Prawo Spółek” 2009, nr 4.
 21. Piotrowska M., *Odpowiedzialność cywilna komplementariusza będącego spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członków jej zarządu w spółce komandytowej – zagadnienia wybrane*, „Wrocławskie Studia Erazmiańskie. Zeszyty Studenckie = Studia Erasmiiana Wratislaviensia. Acta Studentium” 2009, nr 2.
 22. Rodzynkiewicz M., *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, LEX 2018.
 23. Sochański M., *Niedopuszczalność formy jednolitej spółki z o.o. – spółki komandytowej*, „Prawo Spółek” 2010, nr 10.
 24. Szumański A., *Spółka komandytowa*, [w:] *Prawo spółek osobowych. System Prawa Prywatnego*, t. 16, A. Szajkowski (red.), Warszawa 2016.
 25. Szwaja J., Mika B., *Spółka komandytowa*, [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, *Kodeks spółek handlowych*, t. 1: *Komentarz do art. 1–150*, Warszawa 2012.
 26. Witosz A., *Uzyskanie statusu komplementariusza przez jedyne go komandytariusza w spółce komandytowej*, „Prawo Spółek” 2007, nr 10.
-
1. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 1025.
 2. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, Dz. U. 2017 r., poz. 1577 ze zm.
 3. Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, Dz. U. z 2017 r., poz. 2344 ze zm.
 4. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. Kodeks handlowy, Dz. U. 1934 r. nr 57, poz. 502.
 5. Uchwała SN z dnia 23 sierpnia 2006 r., III CZP 68/06, OSNC 2007, nr 6, poz. 82, LEX 190509.
 6. Wyrok SN z dnia 5 czerwca 1997 r., I CKN 70/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 179, LEX 30912.
 7. Wyrok SN z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZSK 12/15, niepubl.

KLAUDIA GRZEBIELA – doktorantka w Katedrze Publicznego Prawa Gospodarczego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Po zakończonych studiach w 2015 r. odbyła staż w Parlamencie Europejskim w Brukseli. Od 2016 r. zatrudniona w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Opolu w Dziale Podatków Dochodowych, Podatku od Towarów i Usług oraz Podatków Majątkowych i Sektorowych. Autorka artykułów naukowych z dziedziny bezpieczeństwa, prawa energetycznego oraz regulacji prawa Unii Europejskiej. W obszarze jej zainteresowań pozostają: prawo energetyczne, prawo handlowe, prawo Unii Europejskiej i prawo podatkowe.

CITE THIS ARTICLE AS:

K. Grzebiela, *Pozycja prawna wspólnika spółki komandytowej*, „Kultura Bezpieczeństwa Nauka Praktyka Refleksje”, 2018, nr 31, p. 63–80, DOI: 10.5604/01.3001.0012.8594.

Licence: This article is available in Open Access, under the terms of the Creative Commons License Attribution 4.0 International (CC BY 4.0; for details please see <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided that the author and source are properly credited. Copyright © 2018 University of Public and Individual Security “Apeiron” in Cracow